Παιδί με 2 Γονείς Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία
A Child Needs 2 Parents AMKE
www.achildneeds2parents.gr

ΑΦΜ : 997038180
ΔΟΥ : Νίκαιας
ΓΕΜΗ : 163404007000

Πειραιάς, 26/11/2026

Προς: Eurochild

Θέμα: Πρόταση συνεργασίας για την αποτελεσματική προστασία του δικαιώματος των παιδιών στην οικογενειακή ζωή στην Ελλάδα.

Αξιότιμες Κυρίες / Αξιότιμοι Κύριοι,

Η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Παιδί με 2 Γονείς», ελληνικός φορέας της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιείται στην προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού και της οικογενειακής ζωής, απευθύνεται στη Eurochild προκειμένου να διερευνήσει τη δυνατότητα θεσμικής συνεργασίας υπέρ των παιδιών που εμπλέκονται σε διαδικασίες γονικού χωρισμού.

Η παρέμβασή μας δεν επιδιώκει την προνομιακή μεταχείριση ενός γονέα έναντι του άλλου ούτε ζητεί από τη Eurochild να τοποθετηθεί υπέρ συγκεκριμένου μοντέλου επιμέλειας. Επικεντρώνεται στις προϋποθέσεις που πρέπει να διαθέτει κάθε σύστημα οικογενειακής δικαιοσύνης ώστε να προσδιορίζει και να προστατεύει έγκαιρα και αποτελεσματικά το βέλτιστο συμφέρον του συγκεκριμένου παιδιού.

1. Γιατί το ζήτημα αφορά άμεσα τα δικαιώματα του παιδιού

Η οικογενειακή ζωή των παιδιών δεν προστατεύεται μόνο με την τυπική αναγνώριση δικαιωμάτων ή την έκδοση δικαστικών αποφάσεων. Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αναδεικνύει θετικές υποχρεώσεις των αρμόδιων αρχών για τη λήψη πρακτικών και αποτελεσματικών μέτρων, ώστε οι οικογενειακοί δεσμοί να μη μετατρέπονται σε θεωρητικό δικαίωμα εξαιτίας της αδράνειας των αρχών.

Το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο συμπληρώνει την προσέγγιση αυτή. Τα άρθρα 3, 5, 9, 12 και 18 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, το άρθρο 24 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Σύσταση CM/Rec(2025)4 του Συμβουλίου

Παναγή Τσαλδάρη 309
Νίκαια. ΤΚ: 18453
6977985471
6972055777
info@achildneeds2parents.gr
@achildneeds2parents.gr
@achildneeds2parents.gr
@achildneeds2parents

της Ευρώπης υπογραμμίζουν το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, το δικαίωμά του να ακούγεται, τις κοινές γονικές ευθύνες και την ανάγκη διαδικασιών χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και φιλικών προς το παιδί.

2. Ο χρόνος ως ουσιαστική διάσταση της προστασίας

Στις υποθέσεις που αφορούν παιδιά, ο χρόνος δεν είναι ουδέτερος. Η παρατεταμένη εκκρεμοδικία, η καθυστέρηση μιας πραγματογνωμοσύνης ή η ανεπαρκής εφαρμογή μιας απόφασης μπορεί να παγιώσει πραγματικές καταστάσεις, να εξασθενήσει ή να διαρρήξει έναν οικογενειακό δεσμό και να καταστήσει μια μεταγενέστερη δικαστική κρίση πρακτικά άνευ αντικειμένου. Δύο ή τρία έτη στη ζωή ενός παιδιού δεν έχουν την ίδια βαρύτητα που μπορεί να έχουν σε μια κοινή αστική διαφορά.

Για τον λόγο αυτό, η ταχύτητα δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται απλώς ως δείκτης διοικητικής αποτελεσματικότητας. Αποτελεί συστατικό στοιχείο της πραγματικής προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού και πρέπει να συνδυάζεται με ποιοτική, προσαρμοσμένη στο συγκεκριμένο παιδί και ασφαλή λήψη αποφάσεων.

3. Η συμμετοχή και η ασφάλεια του παιδιού

Η άποψη του παιδιού πρέπει να αναζητείται και να συνεκτιμάται με τρόπο κατάλληλο για την ηλικία και την ωριμότητά του, χωρίς να μεταφέρεται στο ίδιο το βάρος της τελικής επιλογής μεταξύ των γονέων του. Η διαδικασία οφείλει να εξετάζει το πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώθηκε η άποψη του παιδιού και να διασφαλίζει κατάλληλη επαγγελματική υποστήριξη.

Παράλληλα, η διατήρηση των οικογενειακών δεσμών δεν αποτελεί απόλυτη επιταγή. Όταν διατυπώνονται τεκμηριωμένοι ισχυρισμοί βίας, κακοποίησης ή σοβαρού κινδύνου, απαιτείται ανεξάρτητη, εξατομικευμένη και ολοκληρωμένη αξιολόγηση κινδύνου και, όπου ενδείκνυται, προστατευμένο πλαίσιο επικοινωνίας. Η παιδοκεντρική προσέγγιση προϋποθέτει ταυτόχρονα προστασία των οικογενειακών σχέσεων και ουσιαστική εγγύηση της ασφάλειας και της ψυχολογικής ακεραιότητας του παιδιού.

4. Επαναλαμβανόμενες ενδείξεις λειτουργικών αδυναμιών στην Ελλάδα

Η συγκριτική μελέτη της οργάνωσής μας εξετάζει 39 αποφάσεις του ΕΔΔΑ, συμπεριλαμβανομένων αποφάσεων παραβίασης και μη παραβίασης, ώστε να αναδεικνύονται τόσο οι περιπτώσεις κρατικής

αποτυχίας όσο και τα κριτήρια συμβατής πρακτικής. Στις ελληνικές υποθέσεις, οι οποίες καλύπτουν διάστημα άνω των δύο δεκαετιών, εμφανίζονται σταθερά ζητήματα σχετικά με:

- την υπερβολική διάρκεια των διαδικασιών και την ανάγκη εξαιρετικής επιμέλειας,
- την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων,
- την προστασία ή αποκατάσταση της σχέσης παιδιού και γονέα,
- τη μη ολοκλήρωση ή ανεπαρκή δικαστική εποπτεία κοινωνικών και ψυχολογικών αξιολογήσεων,
- την πρόσβαση σε κρίσιμες εκθέσεις και τις διαδικαστικές εγγυήσεις,
- την ουσιαστική ακρόαση του παιδιού και την εξατομικευμένη στάθμιση κινδύνου.

Οι υποθέσεις αυτές δεν είναι ταυτόσημες και δεν τεκμηριώνουν από μόνες τους γενικευμένη παραβίαση. Η διαχρονική εμφάνιση και η θεματική σύγκλισή τους δικαιολογούν, όμως, συστηματική διερεύνηση του κατά πόσον οι αδυναμίες αυτές έχουν μόνιμο χαρακτήρα και απαιτούν ευρύτερα μέτρα πρόληψης, συμμόρφωσης και θεσμικής υποστήριξης.

5. Το διαπιστωμένο κενό δεδομένων και αξιολόγησης

Το ελληνικό Υπουργείο Δικαιοσύνης, με το υπ' αρ. 238/14.10.2026 έγγραφό του, αναγνώρισε ότι, μολονότι μέσω του JustStat συλλέγονται στατιστικά στοιχεία για τη δικαστηριακή ύλη, δεν είναι σήμερα εφικτή η συγκεντρωτική και διακριτή εξαγωγή κρίσιμων στοιχείων για αποφάσεις γονικής μέριμνας, καθημερινής φροντίδας και επικοινωνίας ανά έτος και δικαστήριο. Οι πληροφορίες περιέχονται στο σώμα των αποφάσεων, αλλά δεν καταγράφονται ως δομημένα πεδία. Το ίδιο έγγραφο αναφέρεται σε 73.582 αποφάσεις οικογενειακού δικαίου για την περίοδο 2021-2025.

Το έλλειμμα αυτό δεν είναι απλώς στατιστικό. Περιορίζει τη δυνατότητα αντικειμενικής μέτρησης της διάρκειας των διαδικασιών, της συμμόρφωσης με τις αποφάσεις, της ακρόασης του παιδιού, της χρήσης κοινωνικών και ψυχολογικών εκθέσεων και των πραγματικών αποτελεσμάτων για τα παιδιά. Δημιουργεί επίσης τον κίνδυνο να προταθούν νέες ουσιαστικές νομοθετικές μεταβολές χωρίς προηγουμένως να έχει διακριθεί επαρκώς ποια προβλήματα απορρέουν από τον ίδιο τον κανόνα δικαίου και ποια από τη δικαστηριακή εφαρμογή, τις καθυστερήσεις ή την ανεπαρκή θεσμική υποστήριξη.

6. Ανάγκη εξειδικευμένης και διεπιστημονικής οικογενειακής δικαιοσύνης

Η αποτελεσματική προστασία δεν εξαρτάται μόνο από τη νομοθεσία. Απαιτεί εξειδικευμένους δικαστικούς σχηματισμούς, λειτουργικές κοινωνικές υπηρεσίες, κατάλληλα εκπαιδευμένους επαγγελματίες, έγκαιρες πραγματογνωμοσύνες, σαφή πρωτόκολλα ακρόασης του παιδιού και μηχανισμούς παρακολούθησης της εφαρμογής των αποφάσεων.

Η ανάγκη αυτή έχει αναγνωριστεί θεσμικά στην Ελλάδα ήδη από τον Ν. 2447/1996, ο οποίος προέβλεψε ειδικά τμήματα οικογενειακού δικαίου και κοινωνικές υπηρεσίες στα Πρωτοδικεία. Αντίστοιχες επισημάνσεις διατυπώθηκαν από την Ελληνική Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου το 2008. Η πραγματική έκταση λειτουργίας των προβλεπόμενων δομών και η επάρκεια της διεπιστημονικής υποστήριξης πρέπει, συνεπώς, να αποτελέσουν αυτοτελές αντικείμενο αξιολόγησης.

7. Η προστιθέμενη αξία μιας συνεργασίας με τη Eurochild

Η Eurochild μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη μεταφορά της συζήτησης από μια αντιπαράθεση γύρω από τα «δικαιώματα των γονέων» σε ένα δικαιωματικό και τεκμηριωμένο πλαίσιο με επίκεντρο το παιδί. Η πανευρωπαϊκή της εμπειρία και το δίκτυο οργανώσεων και ειδικών της μπορούν να στηρίξουν μια συγκριτική ευρωπαϊκή προσέγγιση του ζητήματος.

Η ελληνική περίπτωση θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ως μελέτη περίπτωσης για ένα ευρύτερο ευρωπαϊκό ερώτημα: πώς μπορούν τα κράτη να αποδεικνύουν, με αξιόπιστα δεδομένα και συμμετοχή των παιδιών, ότι οι εγγυήσεις οικογενειακής δικαιοσύνης λειτουργούν όχι μόνο τυπικά αλλά και στην πράξη;

8. Προτεινόμενοι άξονες συνεργασίας

Προτείνουμε να διερευνηθεί η δυνατότητα συνεργασίας στους ακόλουθους άξονες:

• Ευρωπαϊκός διάλογος για τον χρόνο στις οικογενειακές διαδικασίες ως αυτοτελή παράμετρο των δικαιωμάτων του παιδιού.

• Ανταλλαγή καλών πρακτικών για εξειδικευμένα οικογενειακά δικαστήρια ή τμήματα, κοινωνικές υπηρεσίες, έγκαιρη παρέμβαση και διεπιστημονική αξιολόγηση.

• Ανάπτυξη συγκρίσιμων και πλήρως ανωνυμοποιημένων δεικτών για τη διάρκεια των διαδικασιών, τα προσωρινά μέτρα, την ακρόαση του παιδιού, τις πραγματογνωμοσύνες και την εκτέλεση των αποφάσεων.

• Συμμετοχή παιδιών και νέων, με κατάλληλες δεοντολογικές και προστατευτικές εγγυήσεις, στη διαμόρφωση κριτηρίων φιλικής προς τα παιδιά οικογενειακής δικαιοσύνης.

• Επιστημονικός και θεσμικός διάλογος μεταξύ οργανώσεων δικαιωμάτων του παιδιού, ανεξάρτητων αρχών, ακαδημαϊκών, δικαστικών και επαγγελματιών ψυχικής υγείας και κοινωνικής φροντίδας.

• Ανεξάρτητη αξιολόγηση της εφαρμογής του N. 4800/2021 για τη γονική μέριμνα, πριν από οποιαδήποτε νέα νομοθετική αλλαγή (βλ. ενότητα 5).

9. Συγκεκριμένη πρόταση

Θα θέλαμε να εξετάσουμε μαζί σας τη δυνατότητα μιας αρχικής διαδικτυακής συνάντησης εργασίας και, στη συνέχεια, τη διαμόρφωση μιας κοινής πρωτοβουλίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο με ενδεικτικό τίτλο: «Family justice through the eyes of the child: timely, effective and child-centred protection after parental separation».

Στόχος θα ήταν η χαρτογράφηση καλών πρακτικών και η διατύπωση εφαρμόσιμων προτάσεων που καλύπτουν συνολικά τις εγγυήσεις που περιγράφονται παραπάνω, από την έγκαιρη έκδοση μιας απόφασης έως την πλήρη υλοποίησή της.

10. Η συνεισφορά της οργάνωσής μας

Η ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς» μπορεί να θέσει στη διάθεση της Eurochild:

• τη συγκριτική μελέτη 39 αποφάσεων του ΕΔΔΑ, με ειδική καταγραφή των ελληνικών υποθέσεων και των κριτηρίων συμβατής πρακτικής, καθώς και την τεκμηρίωση για το κενό δομημένων δεδομένων στην Ελλάδα,

• τη θεματική ανάλυση των κοινών ζητημάτων και των κριτηρίων συμβατής πρακτικής που προκύπτουν από τη νομολογία,

• εμπειρικό και θεσμικό υλικό για την εφαρμογή του ελληνικού πλαισίου, μαζί με προτάσεις για μετρήσιμους δείκτες, εξειδικευμένες δομές και μηχανισμούς έγκαιρης προστασίας,

• προτάσεις για μετρήσιμους δείκτες, εξειδικευμένες δομές και μηχανισμούς έγκαιρης προστασίας.

Είμαστε έτοιμοι να σας αποστείλουμε την πλήρη τεκμηρίωση και να παρουσιάσουμε αναλυτικά τα ζητήματα κατά την προτεινόμενη συνάντηση. Πιστεύουμε ότι μια κοινή πρωτοβουλία μπορεί να βοηθήσει ώστε η προστασία της οικογενειακής ζωής των παιδιών να κρίνεται από τα μετρήσιμα αποτελέσματα που επιτυγχάνει για κάθε παιδί.

Με εκτίμηση,

Το Δ.Σ. της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας «Παιδί με 2 Γονείς»

Ζαχαράτος Γιάννης, Πρόεδρος Δ.Σ.

Τηλ.: +30 6977985471

email: info@achildneeds2parents.gr

https://www.achildneeds2parents.gr/

ΑΦΜ : 997038180
ΔΟΥ : Νίκαιας
ΓΕΜΗ : 163404007000

Σχετικά και πηγές τεκμηρίωσης

1. Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ιδίως άρθρα 3, 5, 9, 12 και 18.

2. Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως άρθρα 7, 21, 24 και 47.

3. Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, Σύσταση CM/Rec(2025)4 για την προστασία των δικαιωμάτων και του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού στις διαδικασίες γονικού χωρισμού.

4. Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1111 (Brussels IIb).

5. ΑΜΚΕ «Παιδί με 2 Γονείς», «ΕΔΔΑ και προστασία οικογενειακής ζωής», συγκριτική μελέτη νομολογίας, 2026.

6. Υπουργείο Δικαιοσύνης, έγγραφο υπ' αρ. 238/14.10.2026.

7. Ν. 2447/1996, ιδίως άρθρα 48-50 για ειδικά τμήματα οικογενειακού δικαίου και κοινωνικές υπηρεσίες.

8. Ν. 4800/2021 και Ν. 4622/2019 ως προς την αξιολόγηση των ρυθμίσεων και την καλή νομοθέτηση.

9. Ελληνική Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Παρατηρήσεις επί της 3ης Περιοδικής Έκθεσης της Ελλάδας για τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, 2008.